

# Doplňovací příběh



Mám pro vás jeden úžasný trik, který vám pomůže příběhy doslova sypat z rukávu. Je to takový malý tahák, který ale nemusíte nikde schovávat a můžete ho všem hrdě ukázat. Vsadím se, že i nejjeden dospělák z něj bude nadšený! Aby váš příběh opravdu dával smysl, stačí, když doplníte následující schéma:

**KDYSI DÁVNO...** Popište, kde se zrovna nacházíme a jak to tam vypadá.

**KAŽDÝ DEN...** Na začátku všechno fungovalo, jak mělo, a bylo v pořádku.

**JEDNOHO DNE...** Potom ale přišla neobvyklá událost, jaká byla?

**DÍKY/KVŮLI TOMU...** Ta událost změnila zaběhlý řád a něco se začalo měnit.

**VÝSLEDKEM BYLO...** Změny vedly k dalším změnám, všechno bylo jinak.

**AŽ NAKONEC...** Co postavám ta příhoda přinesla?

Aby vám to bylo jasnější, zkuste na následující stránce seřadit obrázky podle toho, jak se podle vás následující příběh odehrával.



## PRO DOSPĚLÉ

### K čemu je nám dobré doplňování příběhů

Doplňování příběhů je skvělé cvičení, které neklade na děti příliš vysoké nároky. Nemusí celé vyprávění vymyslet samy, jen ho pospojovat podle logiky, časové posloupnosti a zákonu akce a reakce. Nejen že si tak natrénují představivost a stavbu příběhu, ale zároveň se učí používat v myšlení syntézu.

### Další práce s listem

- » Jednotlivé obrázky příběhu si vystřihněte a nalepte vedle sebe tak, jak by příběh měl být vyprávěn.
- » Zkuste s dětmi příběh poskládat jinak a vymyslete popis děje, který bude i v tomto pořadí obrázků dávat smysl.
- » Jeden obrázek z příběhu odstraňte a zkuste s dětmi vymyslet jinou podobu tohoto obrázku (například odstraňte třetí obrázek v pořadí a nechte děti, ať vymyslí jiný důvod, proč čarodějnice šla ven). Každé z dětí si pak může vytvořit vlastní obrázek a ten do děje příběhu zapojit (příběh si nalepit se zapojením vlastního obrázku). Vytvoříte si tak několik příběhů, na základě kterých budete moci demonstrovat, že ke stejnému výsledku může vést několik cest (nebo že jeden příběh může mít několik konců či začátků).
- » Můžete nahradit i více obrázků než jen jeden.

### Další práce s tématem

- » Zkuste si s dětmi podle tohoto schématu rozpracovat klasické pohádky. Nejlépe tak společně pochopíte stavbu příběhu a bude se vám lépe tvořit vlastní příběh.

NAPŘÍKLAD:

**Kdysi dávno...** žila byla Sněhurka.

**Každý den...** si hrála na zámku a krmila zvířátka. Její macecha se parádila u sebe v komnatě.

**Jednoho dne...** ale maceše kouzelné zrcadlo řeklo, že Sněhurka vyrostla do krásy a je už hezčí než ona.

**Díky/kvůli tomu...** přikázala myslivci, aby ji zavedl do hlubokého lesa, kde se Sněhurka ztratila.

**Výsledkem bylo...,** že Sněhurka našla dům trpaslíků, kde se usadila a nějaký čas žila. Zlá královna ji však našla i tam a dala jí otrávené jablko. Sněhurka upadla v hluboký spánek.

**Až nakonec...** jel kolem princ a Sněhurku polibkem vysvobodil.



- » Ke stavbě tohoto modelu můžete použít i další pohádky, oblíbené příběhy dětí nebo filmy, které jste viděli.
- » Pokud uvedené dělá dětem problémy, vytvořte si jednoduché příběhy z reálného života dítěte (postup vstávání a odchod do školky/školy, nakupování, hra s hračkou atd.) a pracujte s reálným schématem.



# Plánování příběhu



Co je potřeba k uvaření skvělého jídla? Přece recept. A co k postavení skříně? Návod. Vidíte! Stejně jako slouží záznamy a plánování postupu u jiných činností, využijeme ho i u psaní pohádek. Dokonce to bude velmi vzrušující, když si poprvé nahrubo načrtnete, kdo vlastně bude ve vašem příběhu vystupovat a jak se mu povede.

Plánování příběhu je také moc důležité proto, abyste svoji pohádku skutečně dopsalí až do konce. Často se totiž stává, že někdo začne psát a v půlce ho to přestane bavit, protože neví, jak dál. Chudák hrdina skončí v šuplíku bez šťastného konce. To se nám rozhodně nestane!

## JAK K PLÁNOVÁNÍ PŘISTOUPIT?

Příběh si můžeme představit jako strom. Hlavní kmen je jako nejdůležitější příběh a větve a listy jsou pak příhody a drobnosti, které nejsou na samotném příběhu tak důležité. Příběh bez nich může být a dává smysl, ale není tak košatý a bohatý.

K plánování příběhu můžete přistupovat různě. Rozkreslit si ho, rozepsat nebo spojit obojí dohromady v „myšlenkové mapě“. Zkuste si ji vyplnit na vedlejší straně.



## PRO DOSPĚLÉ

### K čemu je nám dobré plánovat příběh

Možná se vám zdá, že vyprávění příběhu je čistě věcí fantazie, ale i tady je potřeba mít základní přehled. Jinak by místo pěkné pohádky vznikl jeden velký zmatek. To, co napíšete, musí mít zkrátka hlavu a patu. Práce s myšlenkovou mapou děti vede k lepšímu uvědomění si zákonitostí příběhu a je určen především pro starší děti, které již umějí číst a psát. Mladší děti budou potřebovat pomoci a místo psaní textu s nimi volte použití obrázků. Co práce s myšlenkovou mapou znamená? Znázorníte si všechno důležité graficky, obrazově. V myšlenkových mapách lze používat značky, symboly a volně se pohybovat po prostoru papíru. Kroužkovat, spojovat šipkami a vpisovat poznámky. Základ myšlenkových map tvoří políčka nebo bubliny, do kterých si píšete hesla a propojujete je.

### Další práce s listem

- » Pomozte dětem vybrat jednu postavu, na které budete myšlenkovou mapu sestavovat.
- » Mapu sestavujte společně s dětmi dohromady.
- » Vyberte jednu konkrétní postavu z dobře známého příběhu. Každému z dětí dejte na starost jednu „bublinu“, kterou bude mít vyplnit. Společně si pak sestavte celou myšlenkovou mapu.
- » Vytvořte myšlenkovou mapu na jakoukoli literární situaci, postavu, knihu, příběh, jaký má dítě v hlavě.

### Další práce s tématem



- » Můžete dětem stanovit, aby popsaly či namalovaly jakýkoli výjev z jedné konkrétní pohádky, a pak je nechat obrázky dějově poskládat za sebe. Pokud stejný výjev namaluje více dětí, můžete si s nimi popovídat, proč se tak asi stalo (scéna je v příběhu důležitá, je zajímavá, tvoří kmen příběhu) a proč jiné scény v ilustracích třeba chybějí zcela (děti si je nepamatují, nejsou v příběhu tolik důležité).
- » Položte si před sebe jeden z obrázků dětí a snažte se jej popsat nejprve jednou větou, tak aby tato věta obsahovala vše podstatné a důležité. Pak si zkuste stejný obrázek popsat pěti větami, pak deseti větami. Ukažte si na tomto s dětmi, jak se příběh rozrůstá a „košatí“.

